

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

Проект!

№.....
..... 2022 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от проф. Сашо Пенев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на постановление за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности Съгласно чл. 9, ал. 3, т. 16 от Закона за висшето образование, Министерският съвет приема Списък на приоритетните професионални направления и Списък на защитените специалности. Разпоредбата на чл. 8,

ал. 2 от Постановление № 64 на МС от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности указва, че Списъкът на защитените специалности се актуализира ежегодно до 30 юни. По смисъла на §4д, т. 10 от Закона за висшето образование „защитени специалности“ са тези специалности на висшето образование, за обучението в които липсва заявен интерес или заявеният интерес е нисък, но към определен етап от икономическото и общественото развитие на Република България съществува необходимост от подготовка на висококвалифицирани специалисти в тези области. Пониженият интерес от страна на кандидат-студентите обикновено е свързан и с липса на адекватни възможности за професионална реализация, което води до съществени проблеми за поддържане на съответната специалност.

Към момента Списъкът на защитените специалности включва 23 специалности, от които 14 са в областта на филологиите, една е в областта на Физическите, а останалите 9 са инженерни. През м. юли 2022 г. е получено предложение за актуализиране на Списъка от Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ – София. След експертен преглед Министерството на образованието и науката подкрепи искането на висшето училище, което включва следните специалности:

1. „Приложна геофизика“ от професионално направление 4.4. Науки за земята;
2. „Хидрогеология и инженерна геология“ от професионално направление 5. 7. Архитектура, строителство и геодезия;
3. „Обогатяване и рециклиране на суровини“ от професионално направление 5. 8. Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми;
4. „Разработване на полезните изкопаеми“ от професионално направление 5. 8. Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми

Четири специалности се изучават само в Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ – София и водят до придобиването на образователно-квалификационна степен бакалавър. Характеризират се с изразена специфика на учебно съдържание и обучението по тях се явява ключово за подготовката на и обезпечаването с кадри за съответния сектор, както и за националната сигурност. Налице е очакван недостиг от специалисти с тези инженерни профили на пазара на труда. Тревожен е и фактът, че през последните години броят на студентите по четирите специалности все повече намалява, което води и до намаляване броя на дипломираните инженери.

По данни, предоставени от висшето училище, единствената специалност, в която приемът на първокурсници се доближава до планирания прием е „Разработване на полезните изкопаеми“. В останалите три специалности реализираният прием е значително по-нисък от планирания, като в някои от курсовете почти не се обучават студенти. Такъв например е случаят с „Хидрогеология и инженерна геология“, в която в редовна форма на обучение от 1-ви до 4-ти курс се подготвят съответно 3, 1, 3 и 2 студента. Това води и до спад в броя на квалифицираните специалисти в съответната област. По цитираната специалност през 2018 г. са се дипломирали 18 студента. През 2019 г. техният брой е бил 5, а през 2020 и 2021 г. съответно 2 и 3.

Драстичен спад има и при дипломираните студенти по специалност „Обогатяване и рециклиране на суровини“ – 19 през 2018 г. и 7 през 2021 година. По специалността „Приложна геофизика“ през последните 4 години са се дипломирали общо 4 студента, като през 2021 г. не се е дипломирал нито един.

Единствената специалност с повече студенти – „Разработване на полезните изкопаеми“ – също се характеризира с намаляване в броя на дипломираните лица: 46 през 2018 г. срещу 24 през 2021 година.

Тези тенденции са в силно противоречие със заявените потребности от страна на работодателите. Писма в този смисъл, както и в подкрепа на включването на четирите специалности в Списък на защитените специалности, са получени от фирмите „Асарел Медет“ АД, „Геотехмин“ ООД, „Елаците-Мед“ АД, „Дънди Прешас Металс Крумовград“ ЕАД и „Дънди Прешас Металс Челопеч“ ЕАД.

Включването на четирите специалности в Списъка на защитените специалности ще гарантира тяхното съществуване, дори в условията на намален интерес от страна на кандидат-студентите. Ще се обезпечи и наличието на квалифициран академичен състав в съответните области. В дългосрочен план този акт ще осигури възможност за освобождаване на конкретните специалности от такси, което ще допринесе за привличането на повече студенти. В последните години подобни положителни резултати има при педагогическите и инженерни специалности, в които обучаемите вече са освободени от заплащане на такси.

Предложеният проект на акт ще обхване 4 специалности в 1 държавно висше училище, в които се очаква да се обучават общо 211 студенти в редовна и задочна форма на обучение в предложените нови защитени специалности.

Индикативният размер на необходимите средства за издръжка на обучението на тези студенти за учебната 2022-2023 година е в размер на 100 553 лв. Средствата ще бъдат

осигурени в рамките на утвърдения разходен таван за държавните висши училища за 2023 година.

Предложения проект на акт не води до промяна на целевите стойности на показателите за изпълнение в т.ч. на ключовите индикатори по програмния формат на бюджет на Министерство на образованието и науката.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е изготвена и приложена финансова обосновка съгласно Приложение 2.1. към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация.

По проекта на акт е изготвена частична предварителна оценка на въздействието. Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове по проекта на акт са проведени обществени консултации, като проектът на постановление за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности, докладът на министъра на образованието и науката, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет са публикувани на Интернет страницата на Министерството на образованието и науката и Портала за обществени консултации.

Проектът на Постановление на Министерския съвет е публикуван на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации за период от 30 дни, като целесъобразните предложения са отразени.

Във връзка с чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право, тъй като представеният проект на акт не въвежда норми от правото на Европейския съюз.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед изложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме предложения проект на Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и

за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности.

ПРОФ. САШО ПЕНОВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ